

BUNUL ECONOM

ABONAMENTE:

Pe an 4 coroane (2 fl.); jumătate an 2 cor. (1 fl.)
Pentru România 15 franci.

ORGANUL

„Reuniunii economice în Orăștie“
Apare în fiecare Sâmbătă

INSERTIUNI:

se socotesc după tarifă, ca prețuri moderate.
Abonamentele și inserțiunile se plătesc înainte.

DELA REUNIUNE

A 6-a PRELEGERE ECONOMICĂ

Duminecă la 12/25 Martie Reuniunea noastră economică și-a avut trimișii sei în comuna *Balșa*, ca și aci să facă, după puțină, începutul unei lucrări economice bune.

La sfârșitul slujbei d'zești, domnul preot *Nic. Damian* a atras luarea aminte a numărului popor de față asupra celor ce li-s'au vestit de mai înainte, că azi se va ținea aici o prelegere economică prin trimișii Reuniunii economice dela Orăștie, și că în acest scop au și sosit azi doi trimiși ai acelei Reuniuni (membrul în comitet *Ioan Mihaiu* și secretarul *Ioan Moța*), și roagă poporul să rămână aci, pentru ascultarea învățăturilor ce i-se vor da și pentru a încerca întemeierea unei însoțiri de credit pentru acest sat și satele vecine.

Poporul a rămas, chiar și multe femei, pentru a lua parte la adunare. Ear' inteligenți, afară de dl preot, erau de față dl inv. *Ioan Lucăcel*, dl *Nicolau Todea*, cleric abs., și în curând a sosit și dl preot *Basilii Glodean* din Ardeu.

Dl *Ioan Mihaiu* a arătat pe scurt oamenilor scopurile Reuniunilor economice și însemnătatea lor pentru înaintarea popoarelor în bunăstare, a spus că în acest scop s'a înființat și Reuniunea economică la Orăștie, și a arătat scopul eșirii trimișilor ei în comună. A preles, ca despre un lucru de tot trebuincios și aici, despre mai buna grije ce economii nostri trebuie să o pună pe *fânațe*, pentru a dobândi *nutreț* mai mult, ca să poată ținea *vite* mai multe și mai de soi, din cari mai curând poate face bani, ca din altceva. Le recomandă *grăparea* fânațelor toamna și primăvara, lucru aici necunoscut și neobișnuit, sămănarea de flori pe unde locul s'a pleșugit și cultivarea de trifoi și luțernă. Prelegerea a plăcut oamenilor.

Secretarul Reuniunii, *Ioan Moța* a luat apoi cuvânt vorbind oamenilor despre *însemnătatea însoțirilor* de tot felul, în scopuri economice și îndeosebi despre însemnătatea unei însoțiri sătești de bani, pentru întimpinarea trebuințelor de împrumuturi mai mici. Fiindcă,

precum s'a aflat, mulți s'au declarat gata în această comună și în comunele vecine *Mada*, *Ardeu* și *Almașe*, a intra în o însoțire de credit ce s'ar înființa aci, și arătându-se oamenii gata a purcede la constituirea ei chiar azi, adunarea a fost declarată de adunare generală de constituire și dl *Moța* a cetit statutele, dând mai d-sa, mai dl *Mihaiu*, mai dl *Todea*, lămuririle de lipsă la singuraticii paragrafi. Adunarea a primit statutele, învoindu-se a solvi fiecare membru 50 de coroane, dacă poate deodată, dacă nu, pe rînd, dar' să se primească și o coroană pe lună. Ia astfel fiecare parte cu 50 cor. și chezește cu încă de 4-ori atîta din averea sa, pentru însoțire.

S'a purces la alegerea Direcțiunii: S'au ales în ea preoții *Nicolau Damian* (*Balșa*), *Iosif Bogdan* (*Mada*), *Basilii Glodean* (*Ardeu*), *Ioan Crișan*, primar și *Petru Todea*, cantor, din *Balșa*.

În comitetul de supraveghiere a fost ales: ca președinte dl *Nic. Todea* cu 8 membri țerani: 2 din *Ardeu*, 2 din *Mada* și 4 din *Balșa*.

De cassar a fost ales dl inv. *Ioan Lucăcel*.

Cu acestea adunarea a fost încheiată spre mulțumirea tuturor.

Buna înțelegere a începutului a plăcut așa de mult celor de față, că îndată s'au mai înscris oameni doritori a intra în însoțire, și așa în *Balșa* sunt pîn'acum înscrisi aproape 50, din *Ardeu* s'a promis intrarea a 20—30 de inși, din *Mada* asemenea; din *Almașe* tot așa.

Comitetul Reuniunii va pregăti hârțile de lipsă și le va înainta spre întărire la locurile competente. D-zeu ajute!

Membri la Reuniune.

S'au mai înscris:

Din **Bintinți**: *Iosif Carașca*, *Matei Herța* l. *Irimie*, *Aron Sêrb*, *Achim Sêrb*, *Iosif Sêrb*, membri ordinari.

Din **Romos**: *George Bogdănesc*, membru pe viață (cu 25 cor.), *Ilie Ștef*, membru ordinar.

Din **Vinerea** (afară de cei 17 publicați deja): *Ioan Iliu* l. *Iuon*, membru ordinar.

Din **Romoșel**: *Toma Ciutrilă*, *Petru Ștefănesc*, membri ordinari.

Din *Orăștie*: *Nicolae Bârboiu*, membru ordinar.

Din *Bulmir*: *Radu Runea*, m. ordinar.

Din *Bulzești*: *Petru Gurgiu*, inv. m. ordinar.

Școale economice.

Înaintarea poporului în ale economiei și a bunăstării, este atîrnătoare dela sporirea cunoștințelor sale în această materie.

Căile, ce trebuiesc urmate întru câștigarea acestor fel de cunoștințe temeinice, sunt mai ales două, anume: *cetirea scrierilor economice folositoare*, întocmite anume în acest scop, și *cercetarea școalelor speciale economice*.

Pentru a pune cetitorii „*Bunului Econom*“ în cunoștința așezămintelor și școalelor economice dela noi, voi arăta în cele ce urmează, ce școale de felul acesta se află la noi în țară, care este numărul celor ce cercetează aceste școale și îndeosebi care este numărul școlariilor *români* la acelea, ceea ce trebuie să ne intereseze mai mult.

După datele oficiale ce ne stau înainte, în anul 1898 au fost în Ungaria cu totul 61 școale și așezăminte culturale economice, cu 299 de profesori sau învățători și cu 2784 de școlari.

Toate aceste școale sunt cu limbă de propunere ungurească sau nemțască, noi Români pînă acuma școală economică proprie, spre cea mai mare pagubă a noastră, nu avem. Ear' dintre cei 2784 școlari, după-cum arată conscrierea oficială, *abia au fost 72 de Români*, un număr de tot mic în asemănare cu numărul Românilor din Ungaria.

Numărul total al școlariilor români abia face 2.79% din suma tuturor școlariilor (adecă din 100: 3 Români), pe când chiar și după datele oficiale dela numărarea poporului în anul 1890 Români fac 17% a tuturor locuitorilor din Ungaria.

Urmează deci, că în asemănare cu numărul Românilor din țară, din 2784 școlari ar trebui să fie 350 Români, și nu abia — 72!

Și aceste cifre ne arată trist, cât suntem de rămași îndărăt pe acest teren, care este altfel aproape singura noastră ocupație.

Va trebui deci mult și bine lucrat pentru a îndrepta starea aceasta nefavorabilă pentru noi.

În cele următoare voi arăta numărul, caracterul și locul școalelor economice din țară.

I. Școale superioare.

Școale economice mai înalte sunt: Academia pentru silvicultori în Selmeçz, Școala superioară pentru veterinari în Budapesta, Academia agronomică în M.-Ovár, Școalele agronomice superioare din Dobrițin, Kassa, Keszthely și K.-Mănăstur.

În anul 1898 aceste școale au fost cercetate de 6 Români și anume la cea pentru veterinari au fost 2, ear' la K.-Mănăstur 4 Români.

II. Școale agronomice.

a) *susținute de stat:* s'au aflat în Ada, Geoagiu, Ciacova, Dobrițin, Hodmező-Vásárhely, Jászberény, Kecskemét, Lugoj, Pipa, Sânt-Imre, Rima-Szombat, Szt.-Miklós.

b) *Comunale și private:* în Békés-Ciaba, Bistrița, Feldioara, Medias, Szabadka, Sibiu și Csákvár.

În aceste școale au fost în anul 1898 cu totul 24 Români.

III. Școale pentru vințelari și vitierii.

Erau în Balaton-Füred, Eger, Diószeg, Miniș, Muncaci, Aiud, Pécs, Pójon, Szegszárd, Győr, Tapolcza, Tarczal, Budapesta.

Acestea au fost cercetate de 8 Români.

IV. Școale speciale.

Școale populare economice au fost în Gyergyó, Halmi, Ajó-Gömör, Pecica.

Pentru lăptărit în Sárvár, N.-Szécsény, Muncaci, Tapio.

Pentru gornici de păduri în Görény-St-Imru, Királyhalma, Liptó-Ujvár și Vadászerdő (com. Timișoara).

Pentru grădinărit în Budapesta și Istvántelek.

La aceste școale au fost înscriși în anul 1898 34 Români, și anume 11 la școalele populare economice, 2 la școa-

lele pentru lăptărit și 21 la școalele pentru gornici.

Ce ne dovedesc toate aceste cifre și date?

Vedem din ele, că în țara noastră se află multe școale și întocmiri pentru a putea câștiga cunoștințe economice temeinice.

Fiind însă aceste școale așezate anume în ținuturi curat ungurești și limba de propunere fiind aproape în toate cea maghiară, Românii, și îndeosebi țeranul român, nu se poate folosi de binefacerea lor. Astfel se înțelege numărul mic al școlărilor români dela aceste școale.

Este deci o lipsă foarte simțită să se gândească și oamenii noștri chemați la înființarea de școale economice românești, fie chiar cât de modeste la început.

Numai prin întemeierea acestor fel de școale vom putea cu noroc deprinde și poporul nostru la o economie mai rațională și numai așa vom putea susține concurența puternică, ce zi de zi ni-se pregătește pe terenul economic.

Ear' până vom avea școale proprii românești, Reuniunile noastre economice și Asociațiunile culturale, ce le avem, să îngrijască din tot adinsul a pune la îndemână poporului scrieri economice, întocmite la înțelesul lui și amăsurate trebuințelor lui, ear' inteligența noastră să stăruie cu toată ocasiunea a lăți în popor cărțile și foile noastre economice.

Ear' cei-ce doresc a studia mai departe dintre tinerii noștri, să nu rivnească toți la domnie, adeseori rău plătită, ci să cerceteze în număr mai mare școalele înalte de economie, pentru-că astfel și lor și neamului, mai mult bine vor face.

DR. I. MIHU

REUNIUNI ECONOMICE

Lămuriri la conducerea Reuniunilor economice.

V.

Stăruiri pentru pomărit.

În scopul de a înainta pomăritul, cârmăcii Reuniunii noastre au ținut să aplice felurite mijloace și îndeosebi: expoziții de poame, cursuri de altoit, sădirea de pomi în grădinile membrilor, împărțirea de surcei și pădureți, și, se înțelege, povețe și lămuriri, prin graiu viu și în scris.

A intona aici însemnătatea, mer-sul și isprăvile *expozițiilor de poame*, este a reîmprospăta spusele ziarelor din toamna trecută, când cu expoziția noastră de poame atât de isbutită, — adevărată expoziție-boboc, ca și care nicăiri mai mândră, mai ademenitoare. Ceea-ce nu știu să fi îndegetat ziaarele, este că această expoziție a cășunat din seamă afară multă trudă și umblete și alte jertfe. Ea a fost cercetată între alții de peste 1200 școlari, mari și mici, în frunte cu învățătorii sau profesorii și directorii lor. Povețe și lămuriri, adese pe larg și în fața a sute de inși, s'au ținut aproape lanț, zile dearëndul. Școlarii și cari i-au povățuit scutiți au fost de plata intrării și totuși ne-am ales din expoziție cu un venit curat de peste 100 fl. Celelalte 2 expoziții, cuprinzând și ele poame, struguri și derivatele lor, s'au fost ținut una în Seliște și alta în Sebeșul-săsesc. Tustrele au îmbiat ocașuni binevenite de a împintena pe unii și pe alții la o cultură cât mai răspândită și înțeleaptă a pomilor de soiu ales, scoțând între altele la iveală eată ce:

În comunele noastre, cu puține abateri, pomii isbutesc și dau roade adese îmbelșugate. Și totuși, puțini, foarte puțini din ai noștri, se pot lăuda cu pometuri întinse și aevea bine îngrijite. Cu atât mai numeroși sunt, cari lasă pomi și grădini în grija sorții. Pe când în alte țeri știu oamenii să facă câștiguri însemnate din poamele multe și bune ce prădesc, economii noștri adese le cumpără dela precupeții străini cu bani scumpi. Pe când Nemții și alte popoare știu să scoată din poame vinuri din greu, licitaruri și c. l., mulți din ai noștri fac »mere-pere«, adecă aruncă poamele la rîmători sau le vînd pe mai nimica sau le lasă de să strică, neștiind cum ar trebui culese și păstrate, pe când aiurea se folosesc până și miezuinile, rozoarele și alte bucațele de pământ aproape sterp, grădinile noastre, nu ararători întinse cât cuprind ochii, de câte-ori nu servesc ca adăpost și cuib pentru burueni, murdării și tufe netrebnice!

Adevărat că pe alocurea întâlnim grădini, cari gem așa zicînd sub povara pomilor, cari însă nu aduc mai nici un venit, fiind-că economii noștri nu-i știu cultiva. Pomii fiind adese prea îndesuiți și deci neavînd lumină de ajuns nici hrană și nici loc, în care să-și întindă rădăcinile și crengile, ei se istovesc și capătă boale, dînd astfel poame mărunte și rareori. Și de câte ori nu vedem lighioane de omide desgolind pomii de frunze și de mlădițe chiar. Un alt neajuns este, că economii noștri mare minune să-i vezi gunoind și apoi săpînd pământul dintre pomi, tîind cu îngrijire crengile uscate și de prisos, curățînd scoarța moartă și c. l.

În alegerea soiurilor de asemenea nu-și dau silința cuvenită. Destul că mulți din ei nu știu decât să arunce după poame cu ce apucă în mână, sfârticând astfel numeroase mlădițe, în paguba roadelor fitoare.

Deodată cu aceste și alte deprinderi păgubitoare și vrednice de osândit, am înșirat, lucru firesc, și mijloacele de îndreptare. Atâta numai despre expozițiile de poame.

Cursurile de altoit au fost ținute an de an, primăvara, când într-o comună, când într'alta. În scopul deprinderilor practice la fața locului, nu a rămas decât să iau cu mine, »de-acasă«, 100—300 pături cum și altoi, mici și mari.

La aceste cursuri și alte-dăți, de repetite-ori, am fost început a desmăta oamenii să aducă, din pădure și tufșuri, pădureți adese groși, îmbetrâniți în adăpostul copacilor și cu rădăcini ca vai de ele. Sădiți fiind în grădină, la soare și vânt, pomii cresc în silă și rămân slăbuți pentru totdeauna sau pier.

Neasemănat mai rădăcinoși, mai trainici și frumoși sunt pădureții prășiți acasă, din simburi aleși și supuși îngrijirilor trebuitoare. Întăietate se cuvine simburilor scoși din fructe pădurețe, sănătoase, mari și coapte în deplin. Ei ar trebui sămănați negreșit de cu toamnă, curând după scoaterea lor din poame, altcum răsar cu anevoie, poate după un an-doi. Simburii scoși la facerea oțetului sau a mustului de poame se spală mai întâiu de rămășițele carnoase, se pot însă sămăna cu ele cu tot. De altcum pregătirea tărâmului și pământul însuși urmează a se face ca și când am avea de a face cu grâu tomnatec. Nucile se înfig cu mâna, la adâncime de vre-o 4—6 cmt. Prin sămănatul în șiruri oable cu mașina, plivitul, săpătul și udatul se înlesnesc. Pământul dintre pomișori se va ținea în curățenie deservită. Un an de când cu sămănatul, micii pădureți se scot din pământ, toamna sau primăvara, și după-ce li-s'au retezat rădăcinile mai bine de jumătate, se vor sădi, $\frac{1}{2}$ m. departe unul de altul, în așa numita »școală de altoit«. Pături mai slăbuți trebuiesc rezeți și apoi sădiți deocamdată aiurea, spre a se întări. În urma rezeții se desvoaltă numeroase rădăcini, cari se rămuresc în laturi, așadar în pătura mănoasă a pământului. Rămânând întreagă, rădăcina fusoasă (mura) s'ar coborî treptat și puțin rămurită în adâncime, așadar în pământul sterp, apăsos sau altcum rău.

Pământul școlii de altoit se fie mănos, fraged și lucrat cât mai adânc (rigolat). Săpătul printre rânduri se rezește de câte ori buruenile amenință a năpădi, așadar în 3—4 rânduri. Cel mai deservit, mai efin și îndemânic metod de altoit este așa numita oculare,

care se face prin Iulie și August și anumit pe când coaja se deslipește de pe lemn cu înlesnire. Merii și perii ar trebui oculați aproape de pământ, la vârsta de 2, mult 3 ani; dacă trunchiurile (cotoarele), cari ele se oculează, ar covârși grosimea degetului mic, ochiurile se prind și se vindecă cu anevoie.

Ocularea însăși e o măiestrie, care ușor poate fi învățată — în practică, nu însă din cetite. Aceeași trebuie zis despre croirea altoilor. Voiu țermuri dar' spusele la puține sfaturi.

Pături oculați se scurtează în primăvara ce vine, într'o lungime de 15—20 cm. de-asupra ochiului; ciompu rămas servește drept proptă, de care se leagă mlădița nobilă pe la sfârșitul lui Maiu. Ranele se netezesc și se ung cu rășină de altoit. Mlădițele sălbatice trebuie adeseori ciontate, grămădind astfel suc nutritiv în cotoarele nobil. Plivitul și săpătul se reînnoiesc de câte ori s'ar ivi trebuința.

În primăvara ce urmează, a doua de când cu ocularea, cotorul nobil se va reteza, cu un cosor ager, cam pe jumătate, și dacă ar fi slăbuț, mai bine de jumătate. Urmarea e, că suc se grămădește în puținii muguri rămași, așa că aceștia dau naștere la un nou cotor puternic, cum și la multe mlădițe laterale încărcate cu frunze, cari și ele lucră, cu rădăcinile împreună, la îngroșarea și întărirea grabnică a trunchiului. În primăvara a treia, noul cotor ar trebui retezat din nou, mai ales dacă altoiul ar fi slăbuț. Deodată cu retezarea se vor cionta crengile laterale mai groase, nu și cele subțiri. Prin retezarea cotorului, în 2—3 rânduri, trunchiurile se îngroașe și se împuternicesc așa, că n'au trebuință de pari și sub povara de mai târziu nu se încovoie.

DEM. COMȘA.

AGRICULTURĂ

Calendar.

Timpul arătându-se priincios, se începe toiu lucrului pentru plugar.

Samăna grâu de primăvară, mazere, măzeriche și luțernă.

Ogoarele de toamnă lăsate pentru orz și ovės, grăpează-le și apoi le samăna.

După orz și ovės, samăna sfeclele de zahar și plantele de nutreț.

Pune cartofi (grumpene), pe cari pune-i netăiați căci e dovedit că așa-i mai bine.

Locurile cu luțernă și cu tritoi sămănate din anii de mai nainte, grăpează-le, căci le folosește mult!

Printe sămănaturile tomnatic care au eșit rari, aruncă sămăntă de trifoiu!

Pășunatul fenațelor primăvara trăgând după sine mari pagube, oprește pășunarea lor!

După comasare.

Introducere.

Nu va mai trece multă vreme la noi și aproape toate moșiile se vor fi comasat. Și nici că se poate altfel de când ministerul și dieta țerii au adus legea, care pe față spriginește comasarea moșiilor.

Noi am privit această lege, ca altele multe, cu neîncredere și temere mult-puțin îndreptățită. Fie că ni-se părea, că vom avea să îndurăm o lovitură nouă intereselor noastre naționale, fie că prevedeam cum plugarii nostri nepregătiți pentru noile împregiurări, își vor perde rostul în ale economiei câmpului și vor da de pagubă.

Intrucât temerea din urmă s'ar arătat îndreptățită, vina a noastră este. Noi, cei chemați, datori eram să-i facem pe plugarii nostri să înțeleagă și ei marele adevăr că: comasarea este cea mai bună temelie, pe care se poate desvolta cu deplină reușită cultura câmpului; prin comasare numai ajunge omul cu adevărat stăpân pe moșia sa, și prin cultivarea de produse ce se plătesc, prin *ținerea de vite* și a i-se dă puțință a-și înmulți venitele economiei sale, față de trecut. Dar', firește, fiind acesta lucru nou, trebuia să grăbim a veni în ajutor poporului nostru cu sfatul, ca să știe cum să porceadă. Cele-ce urmează, scopul acesta îl au. *)

I. Ce se facem nemijlocit după comasare.

Câtă vreme decurge comasarea, suntem cu drept cuvânt neliniștiți, căci nu e treabă mică a vedea cum străinii îți măsură pământurile moștenite sau agonisite, ca mâne-poimâne să te lipsască de ele, dându-ți alt loc în schimb, te miri unde.

După-ce ni-s'a dat în stăpânire locul comasat, se grăbim a-l căuta cu de-amănuntul, asămănându-l în prețel seu cu pământurile mai nainte avute, și de vom găsi, că pentru multele bucățele, ni-s'a dat acum numai *una*, după mărime și bunătate asemenea cu cele-ce am avut, apoi se fim deplin mulțumiți de felul cum a eșit.

Indeobște însă așezarea hotarilor noastre ne face să comasăm în *double* table, în fenaț și arătură.

*) În scrierea de față am folosit, ca îndreptar, având învoirea autorului, broșura: „Wegweiser für sächsische commassirte Bauern Wirthschaften“, de preotul ev. Johan Lander, Sibiu, 1898.

Comasarea *in mai multe table* nu are nici un rost!

Să vedem acum cari sunt lucrările cele mai înțelegătoare și de neapărărată trebuință, îndată după comasare. În arătarea acestora cum și în desfășurarea poveștelor ce urmează, luăm de temei, drept pildă și îndreptar, o moșioară în mărime de *12 jugere*, 3 jugere fânaș și 9 jug. arătură, și vom purcede cu ea precum vom arăta.

(Va urma.)

I. BLAGA

LEGUMĂRIT

Calendar

Samăna mai ales legumite ce voești să-ți faci sămânță, și pentru a le apăra de omide, pune în apropiere de ele câte-va semințe de cânepă, care prin mirosul său va alunga fluturii.

Apucă-te de straturi și samăna.

Pentru prăsirea legumilor trebuie să ne alegem un loc în fața soarelui și cât se poate ferit de vânturile reci de mează-noapte, ferit prin clădiri sau arbori. Pământul să fie negru, îndesat, căci acesta prin lucrare se măruntă, ear' când sunt ploii nu se acapă de unelte și de încălțăminte, tot asemenea când e secetă nu se întărește și nici nu creapă din cale afară.

Grădina de legumi o împărțim în 4 table potrivite cari să ne servească pentru a schimba sămânatul legumilor, căci și lor precum și bucatelor nu le prieste dacă unul și același soiul îl cultivăm de mai multe ori în unul și ace-

lași loc și mai bine le umblă schimbându-le.

Pământul trebuie bine gunoit. Gunoiul îl punem astfel: Ne apucăm de unde e locul mai jos, săpăm cu arșul făcând un păreuș atât de afund și de lat cât putem lua odată cu arșul. În acest păreuș se pune apoi de-alungul gunoiu. Peste acest gunoiu așezăm pământul din al doilea rând luat cu arșul, în locul căruia rămânând ear' un păreuș îl umplem cu gunoiu și tot așa urmăm până-ce gunoim tot pământul ce avem a-l cultiva.

Unele din legumi iubesc pământul îmbunătățit cu gunoiu proaspăt, cum e varza, sălata, țelurul și alte legumi cu foaia lată. Pentru aceea tabla în care le punem pe ele o gunoim cu gunoiu proaspăt. În anul al doilea, putrezindu-se gunoiul din tabla aceasta, cultivăm în ea acum legumile ce iubesc pământul gunoit cu gunoiu putred, cum e ceapa, pătrângei, castraveți ș. a. Ear' în anul al treilea fiind pământul din această tablă mai serac, cultivăm în ea legumi ce se îndestulesc și cu un pământ mai slab, cum sunt păstăioasele: fasolea, mazărea ș. a.

Gunoiim apoi din nou această tablă și așa urmăm cu cultivarea legumilor în ea.

În tabla a patra însă punem legumile ce stau mai mulți ani într'un loc, cum e hreanul ș. a. Tot în această tablă putem prăsi pomi, smeură, fragi și altele.

Pământul din grădina de legumi trebuie să fi fost săpat de toamna. Săpatul se face în bulgări mari, ca peste eamnă înghețând să se îmbunătățească. Acum primăvara îndată-ce s'a sbicit pământul, neavând temere că va mai îngheța, ne apucăm să-l săpăm din nou. Săpatul de primăvara se face în feluțe subțirele măruntite bine (cu grebla). Tot cu grebla adunăm și rădăcinile și gunoaiile netrebnice de prin pământ. Oblim apoi pământul frumos și-l împărțim în straturi și apoi sămănam.

Pe marginea straturilor e bine a cultiva flori, ear' pe marginea cărărilor dintre table, agriși și rozincini.

(Va urma.)

G. MAICAN

STUPĂRIT

Calendar.

Faceți cercetarea stupilor și pe cei lipsiți hrăniți-i, pe cei slabi și fără matcă, împreunăți-i cu alții care au matcă.

La coșnițele mobile, înlătură umplutura de pae dintre ușe și tereastră pusă peste iarnă.

Scoate lățișorul de sub fereastra din jos și curăță de murdării și de albine moarte.

Lucrări de primăvară în stupină.

Stuparul iscusit își vede acum de coșnițe călduroase și îndemnatice. În coșnițele călduroase stupii vor ierna bine, nu mănă multă miere și nu pier de frig. Coșnițele aveau bune sunt scutite

FOIȚĂ

Crăiasa Codrului.

De

MARIA CIOBAN

I.

De demult, când cursul vremii era încă la 'nceput,
Și când Domnu-abia făcuse tipul omului de lut,
Când a vecinicii cale se părea abia croită,
Și când soarta omenirii nu era încă ursită, —
Pe atunci, pe-acele vremuri, vremuri dulci și fermecate,
S'a zidit din spumă albă, o feerică cetate
Cu pilastri 'nalți proptită și cu turnuri de cristal,
Tot cu aur lustruită și cu petri de opal.
Mândră fără de păreche, e a Negurii cetate,
Și 'nlăuntru numai Gândul și cu Dorul pot străbate.
Fata Soarelui e Doamna, care-acolo stăpânește,
Și nenumărate zine sar, când ea din graiu grăește,
Și, așa în dar și 'n bine, a trăit până 'ntr'o zi
Când, în pieptul ei de fată, un dor tainic se trezi.
Și plângea și-'și ruga moartea de urit și de durere,
Și pe voe nime 'n lume, nu-'i putea găsi plăcere.
Se dusesse vestea 'n lume pân' la codrii depărtați,

Și primesc și Zeii vestea, plini de spaimă și 'ngrijați.
Soarele, ca un părinte, nu știa ce să înai facă,
Ca necazul fetișoarei și durerea să-'i mai treacă.
Și cum, sta bătrânul tată, cu luceafierii 'n povești,
De pe deal crăeașă Lună strigă: »Ce te mai bocești!
Fata-i tină, frumoasă, las'o 'n lume să-'și petreacă,
N'o ținea tot incuiată, jalea dacă vrei să-'i treacă.»
Se priviră față 'n față cei-ce stau și sfătuiau,
Și a Lunii minte bună, Doamne, cum o laudau!
Și pe loc Soarele tată cătră Negur' a plecat,
Ca să spue fetei sale, să se gate de plecat.

II.

Cu glasuri de bucurie buna veste s'a primit
Și pe dată mare toate s'au gătit și isprăvit,
Ca să poată zina Doamnă cât de iute să pornească,
Și în lumea nesfârșită sufletul să-'și răcorească.
Car cu roate aurite și din raze lucitoare,
Fermecat să meargă singur, i-a făcut bătrânul Soare,
Și, când Doamna grațioasă eși gata de plecare,
Răsunau cântări voioase, pe-a vîzduhului hotare,
Tot pământul, munți și dealuri răsunau de voe bună
Și, pe unde fata trece, cu verdeță se 'ncunună.
Eară ea mângăitoare, strălucia de bucurie,
Pe când Negura-cetate era goală și pustie.

și de șoareci, cari cu deosebire în timpul iernii pricinuesc mult rău albinelor. Ear' ivindu-se vr'o scădere, în astfel de coșnițe ușor se poate îndrepta

Stuparul bun lasă de cu toamnă numai stupi cu matce tinere, bogați în albine și cu miere din greu.

În zile aievea frumoase și călduroase (cum anul acesta am avut în Februarie) albinele s'au lăsat să-și facă sborul de curățire; cu cât mai de timpuriu se face acest sbor, cu atât mai bine pentru sănătatea albinelor.

Deodată cu sborul de curățire trebuie scoase murdăriile și albinele moarte de pe polița sau de pe fundul coșniței. Sbiceste de umezală polița sau fundul coșniței.

Nu merge tot așa de ușor la stupii din coșnițe cu păreți subțiri neîmblojiți, în cari au putut intra cu înlesnire șoareci, în cari matca a fost bătrână, ear' albine și miere puțină. În coșnițe friguroase albinele capătă ușor boalele: *cufeara și putrezirea puilor*. Matca bătrână a putut pieri peste iarnă, mielea poate fi pe gătate și albinele în partea cea mai mare moarte de frig. Aceste rele trebuie aflate și vindecate. Spre acest sfârșit e a se face *cercetarea stupilor* acum în Martie și Aprilie.

Cercetarea trebuie să se facă negreșit în zilele *călduroase* de primăvară. Din pricina, că stupii nu se cercetează în Martie și Aprilie, mulți pier din lipsa de miere, din lipsa de matcă ș. a.

ROMUL SIMU

ȘTIRI DE TOT FELUL

A 7-a prelegere economică se ține mâine, Duminică la 1 Aprilie n., în comuna Sibiușel. Ear' Duminica viitoare a 8-a prelegere (cu care se și încheie seria începută iarna asta), la Turdaș.

Starea sămănăturilor pe la Ilia e bună, au iernat bine și făgăduesc roadă bogată. Nici gerul nici ploile n'au stricat, numai pe iocuri mai ridicate, s'au ivit șoarecii cari au rărit grâul. De altfel pe aci oamenii sămână prea puțin grâu, iar' secară aproape de loc nu. Rău fac; grâul trebuie să înceapă a ocupa și la poporul nostru mai mult loc între bucatele cu care se hrănește.

— Peste tot luată, starea sămănăturilor este, în țară, mulțumitoare.

— La *Reteag*, precum se scrie, holdele de toamnă au ieșit bine din iarnă, nutrețul vitelor are mare căutare și *vitele sunt foarte bine plătite*. Prețul bucatelor e tot ca pe aici, grâu de 20 cupe (30 litre) 1 fl. 60 cr., secara, ovésul și cucuruzul 1 fl.

— În România starea rapiței era foarte bună, dar' gerul zilelor din urmă i-a stricat mult, în vre-o 3 județe. Incolo se ține bine.

Sâmbăta viitoare se va țineu ședința lunară (pe Aprilie) a comitetului Reuniuni noastre economice.

P. S. S. Episcopul Popea, ales membru al Academiei Române, se află la București (dimpună cu P. C. Sa archimandritul Filaret Musta), și a fost primit în audiență de M. Sa Regele Carol I., care s'a întreținut cu venerabilul prelat bănățean aproape $\frac{3}{4}$ de oră.

La gimnasiul din *Făgăraș*, dela anul școlar viitor, se va propune și *limba română* ca studiu facultativ, ceea-ce până acum nu era.

Legile politice-bisericești, își arată tristețile urmări mai ales printre Unguri. Se vede asta din adunările lor bisericesti, ținute de curând. Episcopul reformat Bartok dela Cluj se plânge foarte de lipsa însuflețirii fiilor sei pentru cariera preoțască: are peste 300 de sate în care n'are pe cine așeza de preoți. Și scăderea asta se simte mai ales în timpul mai nou. O altă căpetenie protestantă, Andrei György s'a plâns amar la Ugocia asupra nepăsării credincioșilor peste tot pentru biserică, — mai ales de când legile nouă le-a deschis ușile de ieșire din biserică.

Toți preoții sunt scutiți prin o circulară ministerială, de a face serviciul de juri în noile curți cu jurați de pe lângă tribunale.

„După comasare“. Sub acest titlu începem azi publicarea unui tractat mai lung asupra economiei ce trebuie urmată de plugari după comasare, așa ca să aibă folos cu mult mai mare decât ar crede și de la cât s'au așteptat dela moșia veche. Dl preot din Lancrăm *I. Blaga* ne-a pus lucrarea la îndemână. E o prelucrare după o carte foarte bună germană și noi atragem toată atenția cetitorilor nostri din comunele cu hotare comasate, asupra ei. Cuvântul ei de ordine e: *Vite în loc de bucate!* Bucatele nu prea au preț, vitele aproape totdeauna: deci întocmiți-vă moșia așa ca să puteți ținea vite multe, din care faci ușor bani! Și dă sfaturile trebuincioase spre aceasta. Cei-ce vor urmări sfaturile și vor purcede astfel, de bine le va fi!

† *George Pogány*, fostul comite-suprem (fișpan) al comitatului Hunedoarei, a încetat din viață Sâmbăta trecută dimineața în Deva.

III.

Se dusesse veste 'n lume că Zeița a plecat,
Și sosise vorba mare și la Codrul împărat.
El zăcea legat în lanțuri și de Crivăț sdruncinat,
Când deodată tot poporul se ivește înarmat.
Epuri, vulpi, dihori și ezuri, cerbi și caprele de munte,
Urșii, lupii cu grămada, aduceau oștiri mărunte.
Pasările toate 'n cărduri trimbițau alarma 'n țară
Și eșise din bărloage cea mai slăbănoagă fiară.
»Inălțate Impărate, este timpul să plecăm
»De tiranul fără suflet țara noastră s'o scăpăm!
»Jos cu lanțul de robie, capul sus, dușmanul piară!
»Moarte vrem, mai bine moarte, decât jugul de ocară!
»Ne-a făcut destul dușmanul în neștire să trăim —
»Acum jos cu tirănia — silă nu mai suferim!
»Uite-aici, întreg poporul slugitor Măriei-Tale,
»Inarmat până la creștet, năvălește deal și vale!
»Nu vrem ca stăpâna mândră, fata Soarelui, să vie
»Să ne aște 'n astă stare de rușine și urgie!
Astfel cuvintează ursul, ce era conducător.
»Da, așa e, împăratel' strigă oștile în cor.
Strigă oștile și eată, sus o rază strălucește
Și, ca fulgerul de iute, lanțurile nimicește.
Codru-i liber, saltă, sare, tremură de bucurie
Și pe dată mare pleacă, cu oștirea 'n bătălie.

Creapă ghița de pe riuri, podul hădului dușman,
Și numai în fuga mare scapă oaste și tiran.
E bătut. — Codrul învie, voia bună țermuri n'are
Și e plină lumea toată de ris, glume și cântare.

(Va urma.)

R I S N E Î N C E T A T

În căutarea doctorilor dela spitalul Comté din Chicago, se află un bolnav rar în felul său. E un muncitor cu numele Mattas, care ride mereu, fără să se poată opri, și care a ris atât de mult, încât și-a pierdut știința de sine, urmând cu toate acestea a ride. Personalul spitalului nu înțelege nimic și se întreabă ce a putut pricinui această veselie nesfârșită la bolnav.

Mattas se afla în mijlocul a lor sei, seara, când deodată a început să ridă cu hohot. La început s'a crezut că aducerea aminte de oglumă îl face să ridă, dar' după ce trecu o jumătate de oră și Mattas nu încetă de a ride, nevasta sa se neliniști și dete de știre vecinilor. Aceștia natural, n'au putut face nimic. A fost vestită poliția care a dus pe Mattas la spital. El urma a se strimba de ris, și când l'a examinat doctorul, i-a pufnit în nas de ris. Medicii spitalului cred că Mattas a înghițit o otrăvă oarecare, dar' ei nu cutează să se pronunțe asupra acestui bolnav curios, care e în stare să moară rizând.

Ioan Șerban, proprietar mare în Deva, virilist al comitatului Hunedoara etc. etc. după un morib greu, a răposat la 26 Martie n. în etate de 34 ani, la Deva. Odichnească în pace.

„Ardeleana“ și-a ținut Joi în 29 Martie n. adunarea generală anuală. S'au luat la cunoștință și aprobat raportul general al Direcțiunii și bilanțul, s'a trecut prin adunare regulamentul pentru comitetul de supraveghere, regulamentul pentru funcționari și s'a ales Direcțiunea și comitetul de supraveghere.

În *directiune*, au fost aleși: Dr. Ioan Mihai Nicolae Vlad, Iosif de Orbonaș, Ioan Mihaiu, Dr. St. Erdelyi, Daniil David, Ioan I. Vulcu, Nicolae Andrei și Ilie Popovici.

Cele peste 2000 voturi ce au participat la adunare prin vre-o 50 acționari, s'au grupat astfel:

Dr. I. Mihai	2097
Dr. St. Erdelyi	1903
Nicolau Vlad	1799
Iosif de Orbonaș	1893
Ioan Mihaiu	1765
Daniil David	1766
Ioan I. Vulcu	1765
Ilie Popovici	1646
Nicolau Andrei	1940
Iosif Dumitru	352
Dr. Aurel Muntean	337
Simion Corvin sen.	325
Vasile Domșa	309
Ioan Lazaroiu	304
Dr. Ioan Pop	295
Dr. Silviu Moldovan	245
Ioan Marian	150
Procopiu Herlea	48
Laurian Bercian	6
George Baciu	5

În *comitetul de supraveghere*: Dr. Ioan Pop, Dr. Romul Dobo, Ioan Branga, Procopiu Herlea și A. P. Barcianu.

Voturile s'au grupat astfel:

Dr. Ioan Pop	1724
Dr. Romul Dobo	1915
Ioan Branga	1771
Procopiu Herlea	1737
Aurel P. Barcian	1449
Ioan Lazaroiu	380
Laurian Bercian	450
Constantin Baicu	176
Simion Corvin sen.	289
George Banciu	157
George Baciu	173
Nicolau Ivan	68
Dr. Aurel Muntean	16
Dr. Silviu Moldovan	30
Vasile Domșa	5

Omor fără voce în casarma din Orăștie

În 28 Martie n, un corporal stând la masă și jucându-se cu un revolver pe care îl știa gol, mișcând mereu trăgaciul, deodată se auzi o detunătură și un soldat ce sta în fața lui căzu mort la pământ. Corporalul de spaimă că ce-a făcut, că a omorât un om, și-a perdut firea, a amețit și a căzut jos și el!

Pe nenorocitul flăcău l'au îngropat azi, Vineri, cu mare asistență militară. Nenorocitul corporal e pus sub priveghiere ca să nu-și facă ceva în muștrarea și durerea sufletească ce l'a cuprins. Se crede că pedepsit nu va fi, nefiind aceasta decât o întâmplare fără noroc, dar' fără nici un gând rău.

O comună, care s'a lăsat de beutură.

Din părțile Târgu-Mureșului „Gazeta Transilvaniei“ primește îmbucurătoarea știre, că locuitorii români din comuna *Tirimia-mare* încă în ziua de Bobotează a acestui an au făcut legătură în scris, că nu vor mai bea

vinars și s'au obligat de bună voie a se supune unei pedepse de 10 fl. în favorul bisericii la cas când ar călca acest legământ. Legământul a fost scris de 130 capi de familie, adică de toți locuitorii români, afară de câți-va servitori de pe la curți. Au trecut de atunci două luni și bravii Români și-au ținut cuvântul. Jidanul cârciumar, care până aci nu-și mai încăpea în piele de îngâmfat ce era, a început să umble la colindat pe la preotul și pe la alți truntași ai comunei, rugându-se de iertare, ba făcând chiar și un ofert de 160 coroane în favorul bisericii numai ca să se facă pace. Oamenii însă sunt cuminte că știu ei ce înșamnă „pacea“ dorită de Jidan și nici prin gând nu le trece să-și calce legământul, ear' Jidanul își strânge catrafusele ca să se ducă!

Înriurirea înghețurilor mai târzii asupra grânelor. Din toate părțile Franciei se vestesc pagube mari pricinuite sămănăturilor, nu de gerul cel mare de iarnă, ci de înghețurile mai târzii urmate după-ace vremea să primăvărase nițel.

S'a băgat de samă, ca sămănăturile de nainte de 25 Octombrie au putut trece teafere și prin aceste înghețuri. Pentru-că fiind ele timpurii și având rădăcinile bine dezvoltate pe când da gerul, acelea nu mai pot fi așa ușor nimicite de el, ear' cele târzii, abia dezvoltate și prinse de ger, se potop mai ușor.

Negoțul cu ouă. „Gazeta Transilvaniei“ primește din *Hotoan* o scrisoare în care i-se spun următoarele lucruri vrednice de oprit și gândit asupra lor:

„În comuna noastră, precum și în altele, veneau în toată săptămâna doi copii de Jidan cale de 12—14 kilometri, de câte două-ori... Des de dimineață începeau a culege ouă, și câți a meazi, se întorceau cu teleaga încărcată.

„O femeie glumeață, zice, anul trecut câtră un Jidan: Să știi, de-aci încolo nu Jidanii vor culege ouăle. Pentru-ce? — Pentru-că le vor strânge Români și Ungurii. — Asta nu va fi, Ungurul e sumeț, Românul neis-teț, tot numai Jidanii le vor culege, fu răspunsul! Nu odată am auzit printre poporeni mei voci, cari îi îndemnau să facă de minciună pe Jidanaș.

„Cam la începutul anului acestuia, doi oameni mai tineri, Români, se decid a aduna ouă. Incirpează 40—50 florenași și adună 2—3 mii de ouă. Merg în Careii-mari la unul dintre Ovreei liferanți (trimițtori mai departe) și fac tîrgul cu el. Acesta le anticipează hani, îi asigură a cumpăra ouăle dela ei în tot timpul și ori-câte vor putea aduna! De atunci, liferantul trimite în toată săptămâna carul său în depărtare ca de 15—20 kilometri, pachetează ouăle și le duce, ear' *oamenii nostri primesc o dobândă de câte 12—14 fl. în toată săptămâna după capitalul de una sută floreni băgat în acel negoț!* Lucru firesc, cu cât vor putea băga mai mare capital, în aceeași măsură va crește și dobânda săptămânală!

„Un adunător de ouă dar', cu un capital numai de una sută floreni, poate să facă la an câștig de 4—5 sute floreni.

„Care va fi dobânda liferantului direct,

care trimite în fie-care săptămână peste 300 măzi metrice de ouă?«

Funcționar de tren în România, nu mai poate fi în viitor nici un străin. S'a adus lege în privința asta. Ear' unele ziare s'dun că sub „străini“ ar fi a să înțelege și Români cari nu-s cetățeni ai României. Să știe că până-acum mulți tineri ardeleni treceau dincolo și se aplicau la trenuri, unde erau foarte mulțumiți de densii.

Concurs literar. Asociațiunea pentru literatura și cultura poporului român, publică un concurs de 500 coroane pentru o lucrare diu istoria așezămintelor culturale ale Românilor din Transilvania și Ungaria și anume istoria așezămintelor de învățământ ori a societăților și întreprinderilor culturale române.

Lucrarea trebuie să fie de cel puțin 10 coale tipărite, având a fi înaintată spre cercetare comitetului Asociațiunii cel mult până la 30 Iunie 1901. Lucrarea care, între câte vor intra, va fi găsită vrednică de premiare, se va tipări cu cheltuiala Asociațiunii.

Reuniunea agronomică din Caransebeș,

în sinul căreia Români sunt numeroși, și ca funcționari, și-a ținut la 11 Martie adunarea generală, arătând că Reuniunea avea la sfârșitul anului trecut avere investită în pământ, mobilier, bibliotecă, mașine și vite, laolaltă 3446 fl. 86 cr. Reuniunea are o bibliotecă cu 10 opuri românești, 69 ungurești și 127 germane; a cultivat mai multe jugere de grâu, cucuruz și ovės, a dat loc de pășune în arândă, a avut în grădina de pomi 1554 pomi nobili și 1945 pădureți, a ținut 12 capete de vite: 1 taur de Pinzgau, 2 boi, 4 vaci, 6 viței și 1 cal, a avut telurite mașini agricole a susținut pe un elev (Iosif Kunz) la școala agronomică din Lugoj. — Realegându-și comitetul, a fost ales de secretar în locul dlui Dr. P. Barbu care a abzis, dl Filip Bria.

Zidul chinez, vestitul zid chinez, ridicat acum 2000 de ani în jurul uriașei împărății a Chinei (impărăție cu 400 milioane locuitori, acuși cât Europa întreagă!) și care apăraseră pe vremuri împărăția chineză de năvălirea Tatarilor, — acum se dărîmă, Zidul e foarte gros: jos de 25 urme, sus de 15 urme.

Războiul între Buri și Englezi stă locului. Numai ici-colea mici ciocniri. Englezii își adună hrană și cele de lipsă, ca să poată porni asupra Burilor.

Din tabăra Burilor vine veste tristă: Întâiul lor general, genialul *Foubert*, ar fi murit în 27 Martie noaptea. Era de 66 de ani și avea o veche boală de stomac, ear' strapațele acestui războiu și desnădejdea lui, l'au zdrobit pe marele general. Sărmanii Buri, Cronje prins, Joubert mort. Și ei, punându-și acum vîl negru pe flamuri, vor trebui să lupte încă greu pentru apărarea patriei.

(47) **Licitațiune minuendă.** 1—

În decursul anului acestuia, în comuna **Bucium**, tractul Orăștiei, se va zidi o biserică.

Licitațiunea minuendă pentru edificarea acestei biserici se va ținea în **25 Martie st. v. a. c. la 2 ore p. m.** în biserica din Bucium.

Prețul strigării, conform planului și preliminarului de spese, aprobate de Prea Veneratul Consistor, sub Nr. 5343/1899 Epitr. e **2360 fl (4720 cor.)**

Intreprinzătorii cari voesc a licita au a depune un vadiu de 10% în bani sau în hârtii de valoare.

Intreprinzătorul cu care se va face contractul de edificare are a asigura biserica cu o sumă de 1400 cor. sau din averea sa, sau cu un cavent vrednic de crezut.

Planul, preliminarul, precum și informațiuni mai detaliate despre edificarea bisericii (având comuna a da un anumit ajutor la edificare) se pot căpeta dela oficiul parochial din Bucium.

Bucium, la 11/24 Martie 1900.

Ioan Olariu,
paroch.

Ioan Ivanescu,
notar al comitetului.

Szám 8757—1899 vh.

(46) 1—1

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

A hátszegi kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság Burseszk Mihály f.-zálláspataki lakos Dr. Suciú Gábor ügyvéd által képviselt végrehajthatónak Iovaneszk Gávriilla szálláspataki lakos végrehajtható elleni ügyében közhírré teszi, hogy végrehajthatónak 60 frt tőke ennek 1897. évi december hó 19. napjától járó 5% kamatai 29 frt 50 kr. eddigi megállapított per- és végrehajthatási valamint a jelenlegi 8 frt 65 kr. és a még felmerülő költségek iránti úgy a csatlakozottnak k mondott hunyad-megyei első takarékpénztárnak 300 frt s jár. iránti követeléseik kielégítése végett Iovaneszk Gávriilla és Mihucz Lévuçzi végrehajthatást szenvedőknek a dévai kir. törvényszék, puji kir. járásbíróóság területéhez tartozó A-szálláspataki községi 36 sztjkvben A † 1—5. 8. 12. 14. 15. 17. 18. 20. 22. és 23 rdsz. a. felvett ingatlanokat egészen és Iovaneszk Gávriilla végrehajthatást szenvedőknek az alsó szálláspataki 97 sztjkvben A † 1—4. srdsz. a. felvett ingatlanokból 1/4-ed rész jutalékát rendszámokénti részletekben az egyidejűleg kibocsátott árverési feltételekben részletezett összesen 779 frt 75 kr. tevő kikáltási árban az 1900. évi június hó 6-ik napjának d. e. 10 órakor A-szálláspatak községének előjárója házánál megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek esetleg a kikáltási áron alul is elfogja adadni azon feltétellel, hogy az árverés által az elárverezendő ingatlanokra C. 1. 2. a bekezelet kikötményi jogok nem érintetnek, a menyiben azonban az a-szálláspataki 36 sztjkvben felvett ingatlanok ama jogokat megelőző követelések fedezésére ezennel 500 frtban megállapított vételárnál kisebb áron adatnának el úgy ezen ingatlanokra nézve megtartott árverés hatálytalanak mondatk ki és ezen ingatlanokra nézve ama jogok fentartása nélkül a fenti napon árverés tartatik.

Árverelni szándékozók tartóznak bánatpénzül az ingatlanok kikáltási árának 10%-át készpénzben vagy óvadékképes érték papirban kiküldött kezéhez letenni avagy annak előzetes birói letétbe helyezését tanusító szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételár felerészét az árverés jögegre emelkedése napjától számítandó 30 nap alatt, a másik felerészét pedig ugyan azon naptól járó 5% kamataival szabályszerű letéti kérvény mellett a hátszegi kir. adóhivatal mint birói letét pánztáránál befizetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámítatni.

Hátszeg, 1899. november hó 28-án.

Fehér,

kir. írtó

O casă de vânzare.

În **Sebeșul-săsesc** se află de vânzare în Strada-Mare Nr. 11 o casă ce se pune în vânzare din mână liberă. Condițiuni foarte favorabile.

Doritorii se se adreseze la doamna

Rachila Cușuta,

în casa însași.

(45) 1—3

Moartea cloșanilor!

☛ **(Felix Immisch, Delitzsch)** ☛

este materia cea mai bună pentru a otrăvi repede și sigur cloșani și șoareci.

Nu e vătămător oamenilor și animalelor de casă.

Se capătă în pachete cu câte **30 cr.** la farmacia: **N. Vlad** din **Orăștie**.

(34) 4—5

„Minerva“ inst. tipogr., societate pe acții

în Orăștie — Szászváros.

Opuri
Bilete de log.
Broșuri
Circulare
Bil. de visita
Invitări
Bilanțuri
Acții
Cap. de epist.
Placate
Ord. de dans
Adrese
Compturi
Note
Preț-Curent.
Anunțuri
Registre
Imprimare
Couverte
Bilete de cun.
Etc. etc.

Există deja de 12 ani și este provăzută cu tot felul de material necesar, ca ori-care altă tipografie.

Inst. Tipogr. „Minerva“

pe lângă că efectuește ori-ce comande repede și cu prețuri moderate, se îngrijește totodată ca toate acelea să fie estetic lucrate și fără erori.

Până de present se bucură de spriginul celor mai îndepărtate orașe. Dovadă aceasta despre promptitudinea și acuratețea cu care efectuește ori-ce lucrare.

Ca unica tipografie românească în acest mare comitat, se roagă de binevoitorul sprigin al celorlalte institute rom., precum și al privaților.

